

การศึกษาพิพิธภัณฑ์เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : กรณีศึกษารุ่งเทพมหานคร
THE STUDY OF MUSEUMS AS LEARNING CENTERS FOR BASIC EDUCATION: THE CASE
STUDY OF BANGKOK

กัลยา ชองรัมย์ 4737645 LCCS/M

ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสาวภา พรศิริพงษ์ ศศ.ด., อภิญญา บัวสรวง. M.A.,
อรวรรณ ชนะพลดีกรี, ศศ.ม.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพการดำเนินงานและเนื้อหาของพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานคร เพื่อจำแนกและจัดหมวดหมู่พิพิธภัณฑ์ตามสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อหาแนวทาง ให้ พิพิธภัณฑ์เป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ หรือถูกต้อง ห้องเรียนอีกหนึ่งห้องเรียนโดยเฉพาะ ในระดับ ประถมศึกษา ซึ่งได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพิพิธภัณฑ์ในเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 แห่ง โดยนำแนวคิดเรื่องสื่อการเรียนรู้ แนวคิดเรื่องการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง และแนวคิดเรื่องแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตมาเป็นแนวทางในการศึกษา เก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผล

ผลการศึกษาพบว่า พิพิธภัณฑ์ในเขตกรุงเทพมหานครร้อยละ 82.50 ถังกัดอยู่ในหน่วยงานรัฐบาล และไม่เก็บค่าเข้าชม กลุ่มผู้ชุมส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา การชุมพิพิธภัณฑ์มีทั้ง 2 แบบ คือ มีเจ้าหน้าที่นำชมและชมอย่างอิสระ พิพิธภัณฑ์ร้อยละ 42.50 เป็นพิพิธภัณฑ์ทางด้านศิลปะ โบราณวัตถุ เมื่อจำแนกหรือจัดหมวดหมู่และคุณสมบัติจะสอดคล้องของเนื้อหาของพิพิธภัณฑ์กับสาระการเรียนรู้ พบว่ามี 2 ลักษณะ คือ (1) เนื้อหาตรง ก็คือมีเนื้อหาที่ตรงกับสาระการเรียนรู้ในรายวิชาที่โรงเรียนสามารถนำไปใช้ได้ ทันที คือ วิชาภาษาไทยและวิชาภาษาต่างประเทศ ส่วนรายวิชาที่มีเนื้อหาสอดคล้องน้อยที่สุดคือวิชา คณิตศาสตร์ (2) เนื้อหานูรณะการ หมายถึง ผู้สอนต้องใช้การจัดการเรียนการสอนแนวนูรณะการแบบสห วิทยาการมาช่วยจึงทำให้พิพิธภัณฑ์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ได้

การทำให้พิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานครเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ได้ ยังต้องอาศัยความร่วมมือ ของโรงเรียน โดยการสร้างทุนส่วนทางการศึกษาระหว่างโรงเรียนและพิพิธภัณฑ์ซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ (1) องค์ความรู้ (2) สื่อ (3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ (4) กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ภายใต้ความร่วมมือของบุคลากรทั้งสองฝ่ายอย่างจริงจัง นอกจากนี้ยังต้องอาศัยแรงสนับสนุนและความเข้าใจ จากชุมชนในด้านการเรียนการสอนเชิงนูรณะการ และจากรัฐในด้านความร่วมมือด้านการศึกษา การส่งเสริม และเป็นตัวกลางในการผลักดันให้เกิดการให้แหล่งเรียนรู้ในเชิงทุนส่วนทางการศึกษาอย่างสมบูรณ์ ต่อไป

THE STUDY OF MUSEUMS AS LEARNING CENTERS FOR BASIC
EDUCATION: THE CASE STUDY OF BANGKOK

KANLAYA SONGRUM 4737645 LCCS/M

M.A. (CULTURAL STUDIES)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SAOWAPA PORNSIRIPONGSE, Ph.D.,
APINYA BUASUANG, M.A., ORAWAN CHANAPONLAKAI, M.A.

ABSTRACT

The objective of this thesis was to survey performance and contents of museums located in Bangkok in order to categorize and organize the museums into groups according to the content learning of the basic education curriculum, in order establish the guidelines for promoting the museums as perfect learning center or as another classroom for primary schools. Both qualitative and quantitative research were applied as the research methodology in order to gather information from 100 museums in Bangkok. The concept of using a learning object was applied. A learning object focuses on learner-centered concept and life-long learning concepts as guidelines for studying, data gathering, and analyzing.

The research results found that 82.50% of the museums in Bangkok were under supervision of government agencies and had no admission fee. Groups of visitors were mostly students and undergraduates. Museum visiting could be divided into two types: 1) visiting with a guide; and 2) freely visiting. Of the museums, 42.5% contained antique objects. When categorizing, grouping, and considering for consistency between content of museums and learning objects, there were 2 content aspects. Firstly, Direct Content refers to the content which is identical to the learning object of each subject and can be promptly implemented by schools when teaching the Thai Language and English as a foreign Language. The least consistent subject was mathematics. Secondly, Integrated Content means teachers must apply Integrated Learning Management in the form of multidiscipline activities and this can promote the museum as a perfect learning center.

To make the museums in Bangkok perfect learning centers depends on cooperation of schools by making educational partnerships between schools and museums. There are 4 components: (1) knowledge; (2) media; (3) learning process; and (4) activities for learning enhancement. They require serious cooperation from all people concerned. In addition, these components must be based on support and understanding of integrated learning from the community and from the government, through educational cooperation and promotion. The government needs to be a mediator for supporting learning centers in the form of perfect education partnerships.

KEYWORD: MUSEUM / LEARNING CENTER / BASIC EDUCATION
CURRICULUM / SECOND PERIOD OF PRIMARY SCHOOL /
BANGKOK